

KATEDRA ZA PRAVNU HISTORIJU I KOMPARATIVNO PRAVO

HISTORIJA PRAVA BOSNE I HERCEGOVINE

Doc. dr Mehmed Bečić

Viši asst. Tahir Herenda, MA iur

Sarajevo, 25. februar 2023. godine

IZVEDBENI PLAN NASTAVE

2022/23.

Sedmica	TEMATSKA OBLAST/NASTAVNA AKTIVNOST
I	Uvodna predavanja Uvod u historiju prava BiH i historijski metod proučavanja prava
II	Pravo i sudstvo u srednjovjekovnoj Bosni: izvori i institucije
III	Pravni sistem Bosne pod osmanskom državom: izvori, institucije i razvitak
IV	Pravni sistem Bosne pod osmanskom državom: pravosuđe, krivično i civilno pravo (klasični period)
V	Odbrane seminara/samostalnih istraživačkih radova (srednjovjekovni i klasični osmanski period)
VI	Uvod u pravni razvitak BiH u 19. i 20. Stoljeću
VII	Semestralni test
VIII	Evaluacija rezultata testa / Uvod u pravni razvitak za vrijeme tanzimata
IX	Modernizacija/evropeizacija/sekularizacija/recepcija prava za vrijeme tanzimata
X	Razvoj prava u BiH na prelazu u XX stoljeće (period austrougarske uprave)
XI	Pravne kodifikacije u Jugoslaviji u prvoj polovini XX stoljeća
XII	Pravni pluralizam u Kraljevini SHS/Jugoslaviji Izgradnja novog pravnog poretka u socijalističkoj Jugoslaviji
XIII	Odbrane seminara/samostalnih istraživačkih radova (XIX i XX stoljeće)
XIV	Popravni semestralni test
XV	Zaključna predavanja i diskusija o zakonitostima historijskog razvitka prava u Bosni i Hercegovini Ovjera urednog pohađanja nastave

*Predavanja u VII sedmici nastave održavaju se u **petak**, 14.04.2023. od 14.00 do 17.00 sati

IZVEDBENI PLAN VJEŽBI

2022/23.

Sedmica	TEMATSKA OBLAST/NASTAVNA AKTIVNOST
I	Uvodne vježbe/upoznavanje sa predmetom i izvedbenim planom/ Upute za izradu seminarskog rada
II	Analiza pravnih tekstova iz srednjovjekovne Bosne
III	Analiza pravnih tekstova: Sidžili kadija
IV	Analiza pravnih tekstova: Fetve kao izvor prava
V	Analiza pravnih tekstova: krivično pravo osmanske države
VI	Pripreme za semestralni test
VII	Prva provjera znanja (prvi test)
VIII	Analiza pravnih tekstova iz perioda tanzimata: Zakon o zemljišnoj svojini (Ramazanski zakon)
IX	Analiza pravnih tekstova iz perioda tanzimata: Medžella
X	Analiza pravnih tekstova: Opći građanski zakonik
XI	Analiza pravnih tekstova: Srpski građanski zakonik
XII	Analiza pravnih tekstova: Opšti imovinski zakonik za Crnu Goru
XIII	Odrane seminara/samostalnih istraživačkih radova
XIV	Rekapitulacija gradiva/Pripreme za test
XV	Rekapitulacija gradiva/Pripreme za test

VAŽNI TERMINI

<i>Prvi parcijalni test (semestralni test)</i>	14. april 2023.
<i>Popravni semestralni test</i>	01. juni 2023.
<i>Termin prijave seminarskog rada</i>	07. mart 2023.
<i>Termin predaje seminarskih radova</i>	28. mart 2023.
<i>I ciklus odbrana na predavanju (za najbolje radove – srednji vijek/klasični osmanski period)</i>	30. mart 2023.
<i>II ciklus odbrana na predavanja (za najbolje radove – XIX i XX st.)</i>	25. i 26. maj 2023.
<i>Ostale odbrane seminarskih radova</i>	Na vježbama i konsultacijama

LITERATURA

Literatura

Obavezna - I TEST:

- Mustafa Imamović, Uvod u historiju i izvore bosanskog prava, Pravni Fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 2006. **str. 10 do 62.**
- Enes Durmišević, „Idžtihad kao najviši izraz islamskog genija“, u: Alibasic, Ahmet; Karčić, Fikret, Islamska pravna kultura u tranziciji: eseji u čast Fikreta Karčića, CNS, Sarajevo, 2020., **str. 175-193.** (kontekstualno čitanje kao podloga za klasični osmanski period)
- Fikret Karčić, Historija šerijatskog prava, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2005, **str. 143-164.**
- Ehlimana Memišević, Sudovi: komparativna studija, Centar za napredne studije, Sarajevo, 2019, **str. 231-240.**
- Dženana Čaušević, Pravno-politički razvitak Bosne i Hercegovine - Dokumenti sa komentarima, Magistrat, Sarajevo, 2005. (Odlomci za analizu) i izabrani tekstovi i materijali za vježbe koji se postavljaju na web stranicu Pravnog fakulteta.

Obavezna - II TEST:

- Mustafa Imamović, Uvod u historiju i izvore bosanskog prava, Pravni Fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 2006. **str. 63 do 117.**
- Mehmed Bečić, „Između Orijenta i Okcidenta: Recepcija Općeg građanskog zakonika u Bosni i Hercegovini“, Univerzitet u Sarajevu – Pravni fakultet, Sarajevo, 2022. **str. 43. do 114, 215-222.**
- Mehmed Bečić, „Austroougarska reforma pravosuđa i građanskog postupka u Bosni i Hercegovini“, Godišnjak Pravnog fakulteta u Sarajevu, 2015, str. **107-124.**
- Dženana Čaušević, Pravno-politički razvitak Bosne i Hercegovine - Dokumenti sa komentarima, Magistrat, Sarajevo, 2005. (Odlomci za analizu) i izabrani tekstovi i materijali za vježbe koji se postavljaju na web stranicu Pravnog fakulteta.

Dopunska

- Mustafa Imamović, Historija države i prava Bosne i Hercegovine, IV izdanje, Magistrat, Sarajevo, 2014.
- Mehmed Bečić, „Primjena Medželle u postosmanskoj Bosni i Hercegovini“, Godišnjak Pravnog fakulteta u Sarajevu, 2014, str. 51-65.
- Thomas Simon (Hg.), Konflikt und Koexistenz. Die Rechtsordnungen Südosteuropas im 19. und 20. Jahrhundert, Band II, Serbien, Bosnien-Herzegowina, Albanien, Vittorio Klostermann, 2017.
- Alibasic, Ahmet; Karčić, Fikret, Islamska pravna kultura u tranziciji: eseji u čast Fikreta Karčića, CNS, Sarajevo, 2020.
- Fikret Karčić, Studije o šerijatskom pravu i institucijama, Drugo dopunjeno izdanje, CNS, Sarajevo, 2012.
- Enes Durmišević: Šerijatsko pravo i nauka šerijatskog prava u Bosni i Hercegovini u prvoj polovini XX stoljeća, Pravni Fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 2008.
- Alibasic, Ahmet; Karčić, Fikret, Islamska pravna kultura u tranziciji: eseji u čast Fikreta Karčića, CNS, Sarajevo, 2020.
- M. Akif Ajdin: Pravo kod Osmanlija (str. 515-585), u knjizi: Historija osmanske države i civilizacije, Orijentalni institut u Sarajevu, Sarajevo, 2004.

STRUKTURA BODOVA I BODOVNI KRITERIJ

Prije početka studijske godine Nastavo-naučno vijeće Fakulteta posebnom odlukom utvrđuje za svaki nastavni predmet strukturu bodova i bodovni kriterij.

Vrednovanje znanja vrši se kontinuiranim praćenjem i ocjenjivanjem rada studenata tokom semestra. Studenti tokom semestra mogu osvojiti 50 bodova i na završnim ispitu 50 bodova.

Elementi praćenja i provjeravanja	opterećenje u ECTS	udio (%) u ocjeni
Parcijalni ispit	1,5	30%
Samostalni istraživački rad	1	20%
Završna evaluacija znanja	2,5	50%
Ukupno	5	100%

Način oblikovanja konačne ocjene:

U oblikovanju konačne ocjene uzimaju se u obzir utvrđeni elementi praćenja i provjeravanja rada studenata: prvi parcijalni ispit, samostalni istraživački rad – esej i završni ispit.

- Parcijalni ispit je pismeni oblik provjeravanja znanja u kojem student mora pokazati da zna: definirati osnovne pojmove, kategorije i institute javnog i privatnog prava u Bosni za vrijeme srednjovjekovne (samostalne) Bosne i osmanske uprave. Ispit se sastoji iz kraćih pitanja („multiple choice“; dopuna tvrdnji; kraći odgovori itd.) i jednog zadatka analitičkog karaktera (analiza odlomka izvornog pravnog dokumenta – ustavnog akta).
- Samostalni istraživački rad predstavlja kraću naučnu obradu i analizu određenog pitanja (instituta, pravne grane, kodifikacije, zakona itd.) iz pravne historije BiH. Rad treba da rezultira vlastitim zaključcima o predmetu i problemu analize. Istraživački rad se prezentira usmeno pred predmetnim nastavnikom i ostalim studentima. Predmet bodovanja je pismeni rad i usmena prezentacija rezultata istraživanja.
- Završni ispit je pismeni oblik provjere znanja u okviru kojeg student treba da pokaže da zna osnovne kategorije vezane za razvitak pojedinih pravnih grana i instituta u BiH od druge polovine XIX stoljeća do modernog doba. Student također treba da usvoji osnovno znanje o utjecajima drugih pravnih kultura i tradicija na pravo BiH, te da zna historijsku genezu nastanka modernog pravnog sistema BiH. Ispit se sastoji iz kraćih pitanja („multiple choice“; dopuna tvrdnji; kraći odgovori itd.) i jednog zadatka analitičkog karaktera (analiza odlomka izvornog dokumenta pravno-političkog značaja i karaktera).

Način vrednovanja znanja sa strukturom ocjene

U oblikovanju konačne ocjene uzimaju se u obzir utvrđeni elementi praćenja i provjeravanja rada studenata. Utvrđeni elementi praćenja u odnosu na ocjenu vezuje se za sljedeću distribuciju bodova: Prvi parcijalni test: od 0 do 30 bodova (uvjet za pristupanje završnom ispitu je minimalno 15 bodova); Vježba: od 0 - 20 bodova; Završni ispit- od 0 do 50 bodova. Konačna ocjena formira se na osnovu evaluacije svih oblika studentskog rada – zbrajanjem bodova ostvarenih tokom semestra. Završni ispit polaže se u redovnom, popravnom i septembarskom ispitnom roku u skladu sa propisima o visokom obrazovanju. Konačan uspjeh studenta nakon svih predviđenih oblika provjere znanja vrednuje se i ocjenjuje po sljedećoj skali: a) 10 (A) - nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - 85-94 bodova; c) 8 (C) - 75-84 bodova; d) 7 (D) - nosi 65-74 bodova; e) 6 (E) - nosi 55-64 bodova; f) 5 (F, FX) - manje od 55 bodova. U indeks se unose prolazne ocjene. Ocjena 6(E) je najniža prolazna ocjena.

Ostale informacije relevantne za praćenje rada studenta, vrednovanje i ocjenjivanje:

Student ostvaruje pravo izlaska na završnu evaluaciju znanja ako je u okviru prvog parcijalnog ispita ostvario najmanje 15 bodova.

Završni ispit se polaže u redovnom, popravnom i septembarskom ispitnom roku.

KONTAKT INFORMACIJE

Kontakt informacije	Mail adresa	Kabinet	Termin konsultacija
Doc. Dr. Mehmed Bečić (Biografija)	m.becic@pfsa.unsa.ba	140	Četvrtak, 10:15 – 13:00, 16:00-17:00
Viši asst. Tahir Herenda, MA (Biografija)	t.herenda@pfsa.unsa.ba	027	Srijeda, 13:45 – 17:30

Link za Microsoft Teams grupu:

https://teams.microsoft.com/l/team/19%3aRt8lpeEhvXj_WEAOI8LSgGuAxMczjCVPW3y1URZleyQ1%40t_hread.tacv2/conversations?groupId=b5b3a406-6c7f-429a-987a-5fdcc1013998&tenantId=7e762570-42d8-481d-b206-a5f7435fd0e6

LINK ZA STRANICU Historija prava BiH: opće informacije i obavijesti:

<https://www.pfsa.unsa.ba/pf/historija-prava-bih-2022-2023-opce-informacije-i-obavijesti/>